

Ásla 75 ár

Í gjár fylti Ásla Jespersen, á Válinum á Tvøroyri, 75 ár. Ásla er ein kend kvinna, ikki, bara á Tvøroyri, men eisini kring landið. Hon er kend fyri at vera ein ótróytlig stríðskvinna fyri korunum hjá verkafjöldini. Bæði í Fiskepigernes Fagforening, sum hon leiddi í mong ár, í Føroya Arbeðarafelag, í politikki, kommunalpolitikki og flokksarbeiði, hevur hon staðið sterk. Við einum stálvilja hevur hon kempað fyri at verkafjöldin ikki gerst fótatraðk undir teimum stóru.

Verkfjöldin hevur havt álit á Áslu, tað sæst tíðuliga, um tú hyggur eftir øllum teimum álitisstøvum Ásla hevur tikið sær av. Tú sitir ikki í 30 ár í nevndini hjá Fiskepigernes Fagforening, harav ein stóran part av tíðini sum forkvinna, um ikki ein sterkur vilji og ein sterkur motorur er aftanfyrir. Vit koma ikki útannum at á Tvøroyri er verkafjöldin eina mest virkin í landinum, har skal ein duga eitt sindur, um ein vil standa fremst.

Ein skuldi trú, at neyðugt er við einum harðrendum sinnalag, skal ein standa á

odda fyri einum fakfelag, standa á odda í arbeidsósemjum, tá stór tøl verða útroknað, tá ágangurin er tyngjandi.

Men vit mongu, sum kenna Áslu privat vita, at hon er ikki nøkur stívrind madamma at hava við at gera.

Hon er eitt milt og friðaligt menniskja, sum sakliga greiðir frá sínum sjónarmiðum. Men tað er vekt aftanfyrir orðini. Hon hevur upplivað so mangt í samfelagnum av fyrstu parkett, at næstan einki ger hana bilna longur. Ásla er eitt sera fryntligt menniskja at tosa við, og hon hevur innlit, eitt innlit sum kann læra unga ettarliðið nógv.

Áslan hevur sera gott hegni til børn og barnabørnini eru sera góð við hana. Tað eru ikki róp og geyl hon nýtir sum pedagogiskt amboð, tá hon fer um børnini. Tað eru vinarlig, men avgjörd orð og tey eru nógv mikið.

Sosialurin ynskir tær hjartaliga tillukku við degnum og mong góð ár fram-yvir.

justinus

Minni og minni er eftir av inntøkuni

Keypiorkan er eftir trimum árum minkað 17,2% orsakað av hægri skatti, gjaldi til Arbeidsloysisskipan og meirvirdisgjaldinum, vísir ein kanning, sum búskaparfrøðingurin John Jacobsen hevur gjørt fyri Føroya Arbeðarafelag

Nú verður uppaftur minni at keypa fyri hjá fólki. Tilvildarliga vald mynd. Mynd: Kalmar

Torført er hjá arbeidsleys-um at skula liva fyri stuðulin, sum fæst frá Arbeidsloysisskipanini. Men heldur ikki er lætt hjá teimum, sum hóast alt hava arbeiði, at fáa endamar at røkka.

John Jacobsen, sum er búskaparfrøðingur, hevur fyri Føroya Arbeðarafelag kannað keypiorkuna og skattatrystið á láginntøkurnar, og hesar kanningar vísa klárt, at fólk fyri hvørt árið hava havt minni og minni at liva av.

Kanningin av keypiorkuni, tí tøku reallønini, er gjørd fyri eina familju, sum hevur tvey børn, fær barnafrádrátt, og hjúnini eru samskattað. Gjöldini til Arbeidsloysisskipanina og til samhaldsfasta eru tikin við.

Roknað er við einum miðal skattaprosentið uppá 18,674, og útrokningin er grundað á uppskot landsstýrisins fyri 1994 um nýggjan skattastiga.

Eftir hesum metingum

minkar keypiorkan frá í ár til næsta ár við 4,1%. Minkingin frá 1991 til næsta ár verður 17,2%. Tað er seriga hækkaðu kommunuskattaprosentini, gjöldini til arbeidsloystrygging og prívoksturinn orsakað av meirvirdisgjaldinum, ið eru orsøkir til minkandi keypiorkuna.

Tímalønir er hækkað síðan 1991, men av tí at frítíðarlønir er lækkað, er miðaltímalønir lækkað góða krónu, til 83,64.

Beinleiðis skatturin og øll avgjöldini hava ávirkað keypiorkuna nógv. Beinleiðis skatturin er eftir hesum trimum árum hækkaður 11,1%, og haraftrat eru komin gjöldini til Arbeidsloystryggingina og til Samhaldsfasta.

Lønin niður og skatturin upp

Ein ársløn við 1808 arbeids-tíðum var í 1991 153.175 krónur. Í 1994 var árslønin

við sama tímatáli 151.213 krónur.

Kanningin vísir, at av 1991-lønini fóru 44.9409 krónur í skatt. Av tí lægri 1994 lønini fóru 49.358 krónur í skatt, og haraftrat fóru 4890 krónur til arbeidsloystrygging og Samhaldsfasta.

Hetta vísir also, at av 153.175 krónum í 1991 fóru 108.766 krónur eftir tøkum, og av 151.213 krónum í 1994 fóru 96.965 krónur eftir.

Síðan 1. januar í ár er almenna pristalið ikki uppgjørt, og tí finnast heldur ikki nágreinilig hagtøl fyri prívoksun. Kanningin hevur mett hann til 5% síðan 1992/93, í sambandi við at meirvirdisskipanin kom fyri sløkum tveimum árum síðan, og mvg síðan er hækkað. Kappingin á marknaðinum hevur havt við sær, at summur vørur eru blivnar bilgari, men afturfyrir eru fleiri tænarur

blivnar dýrari av mvg.

Inntøkan upp og minni er eftir

Samstundis sum inntøkan er lækkað hesi árin er skatturin farin nógv upp. Hann er hækkaður stútt síðan 1985, og gjöldini til Arbeidsloysisskipanina og tann vaksandi kommunuskatturin, tyngja eisini nógv um skattatrystið.

Tvey dømi eru um vaksandi skattatryst. Ein inntøka er frá 1991 til 1993 vaksin úr 40.000 upp í 150.000 krónur. Samstundis er skatturin við avgjöldum vaksin 11.014 krónur. Tað vil siga, at góðar túsund krónur minni vóru eftir, sjálvt um inntøkan var farin upp.

Ein onnur inntøka er frá 1991 til 1993 minkað úr 150.000 krónur niður í 14.000. Hesin skattgjaldari skal kortini av við 772 krónur meira í 1993 enn í 1991.

randi